

ՊԱՅՐԵՆԻՔ

15
Փարս

ՕՐԱԹԵՐԹ

15
Փարս

Հայրենիք ամեն օր կը հրատարակուի, տարեկան գինն է 100 ռուբլի և քաղաքացիացի 7 արծաթ մեդալ կանխիկ. գաղափարական բարձրագույն ծախքը մեր վրայ է: Այնպեսով և հետագայում բաժնետիրքը ալ կընդունուի:

Լրագրող վերաբերեալ գիր կամ համակ պատրաստ 3 քաղաքացիական թ. 14: Խմբագրութեան օրգանը գիր կամ քաղաքացիական թ. 14: Խմբագրութեան օրգանը գիր կամ քաղաքացիական թ. 14: Խմբագրութեան օրգանը գիր կամ քաղաքացիական թ. 14:

ԽԱՍՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մայրաքաղաքին մէջ զրոյց կար թէ փարիզու Հէլլենական դեսպան Պ. Մովսիսեանը ծանրապէս հիւանդացած է: Փարիզէն կը գրեն թէ ամայս շին Պ. Մովսիսեանը կառքով տուն դարձած տեսն, կուտայանին ծաւր է հրաման մը տալու համար, այն պահուն ձիերը վազեցուց, դեսպանը կառքէն վար ինկեր և ուստի սկիւրը խառնեց է:

Բժշկական խնամք չնորհիւ Պ. Մովսիսեանը քաղաքացիական թ. 14: Խմբագրութեան օրգանը գիր կամ քաղաքացիական թ. 14:

— Տարւոյս յաւնվոր 4էն մինչև յուլիս ամսայ վերջը Գերմանիոյ մէջ 7058 դիրքապահներ է, որոնցմէ 167 համար աշխարհագրական քարտէսներ են. այս հաշուով օրը 15 դարձ հրատարակուած է նոյն երկրին մէջ:

Այս հրատարակութիւններէն 1000ը մանկավարժութեան վրայ գրուած են, 780ը տնտեսականութեան, 600ը իրաւաբանութեան, 219 վէպ, 133 բժշկական:

— Եգիպտոսի նախորդ խափ իսմայիլ փաշա այժմ Լանտրա կը գտնուի:

Պ. Տիւրան անունով անձ մը, որ իսմայիլ փաշայի փախաբեկութեան ժամանակ պալատին տնտեսականները կը պատրաստէր, 15000 ֆրանք կը պահուէր շէր անկից, պնդելով որ Գաղղիոյ 1858ի տիեզերական տրուստի հանգիստին տեսն երեք նկարներ ծախսեր էր անոր. իսմայիլ փաշա այն պարագայէն հանձնար և Պ. Տիւրանը գաղտնի գրիմեր էր. այն գաղտնի օրը խուսն բաղնիքին մը դառնալով գտնուեց իսմայիլ փաշան տեսնելու համար, բայց բոլոր եկողներուն յայտը ի գերեւ ելեր է, որովհետեւ իմացուցեր են որ փաշան և անուշղէն ծախողն իրարու հետ համաձայնեցին:

— Անգղիոյ թղթատունները 1882 թուոյ յաւնիս վերջէն մինչև տարւոյս յաւնիս վերջը 1,280,686,200 նամակ և 144,016,000 թղթատարական ամսակց ցրուեցին:

— Փարիզու Պաթոլլ (պատերազմ) թերթին տնօրէն Պ. Լիսակարէ վէճի մը առթիւ Գլէրոն (փոք) թերթին փարսիքի Պ. Ուիլիէրը գտնուեցած էր:

Պ. Լիսակարէ 15 օր բանտարկութեան

և 50 ֆրանք տուգանաց դատաւարարութեան է:

— Արդէն խօսած եմք իսմայիլի ինքիւ կղզւոյն մէջ պատահած երկրաշարժին վրայ, որուն 5000 հազար չափ զոհ գացած են:

Սոյն կղզւոյն դժբաղդ բնակչաց ի նըպատ հանգանակութիւններ տեղի կուտենան փարիզու մէջ:

Տեղւոյն իտալական դեսպանատունը մասնաւոր հանգանակութիւն մը բացած է արդէն:

Հանրապետութեան նախագահ Պ. Կրէվի այն ցաւալի արկածն իմանալուն պէս իսմայիլի թագաւորին ցաւակցական հեռագիր մ'ուղղած էր:

Հաւանքով թագաւորն ալ ի փախաբէն շնորհակալեաց հեռագիր մ'ուղղեց է Կրէվիին:

Այս առթիւ Պ. Ժիւլ Կրէվի 4000 ֆր. և Գաղղիոյ նախարարը 2200 ֆր. նուիրեցին:

Վիքթոր Հիւլի և 1000 ֆրանքի նըպատ մը զրկած է. փարիզու Բարէլ թերթը հետեւեալ նամակն ընդունած է Վիքթոր Հիւլիոյն:

«Փարիզ 1 օգոստոս.
«Իսթիոյ դժբաղդներուն 1000 ֆրանք կը նուիրեմ:

«Իսթիոյ հասած աղէտը իտալական աղէտ չէ, մարդկային աղէտ ալ չէ, այլ տիեզերական աղէտ մ'է:

«Եր յաւնիս և յուսմայս կը զրկեմ:

Վիքթոր Հիւլի
Գաղղիական կոլուս թերթը գեղեցիկ գաղափար մը յղացած է այս դժբաղդներուն մեծաքանակ նպատակներ հասցնելու համար:

Սոյն թերթին տնօրէնը իտալական դեսպանին հետ առաջարկելով խնդրել է որ իտալիա իւր գաղափարն իւրեւ զօրծօցներէն մէկ քանին աւաժամանակեայ կերպով փարիզ զրկէ, որպէս զի առակով ի ցոյց դրուին: Այս գաղափարն, որուն իրագործումը շատ հաւանական է, թէ փարիզեցւոց պատահութիւն պիտի տայ Բաթոլլի, Վիլիէրի, Թիթիէրի և Միքէլ-Անճէլի գլուխ գործօցները տեսնելու և թէ մեծ հասոյթներ յաւաք պիտի բերեն ինքն կղզեբնակաց համար:

Ինչպէս ինքեցւոց համար մինչ ցոյսօր հանգանակուած դաւաճանները մէկ միլիոն ու կէս ֆրանքի կը հասնին:

— Գերմանիոյ երեսփոխանական ժողովոյ անդամներէն Պ. Սթոլի դիտել Բէն գետին մէջ գտնուեցին:

Պ. Սթոլի Գոյօնեը երթալով իրեն ընկած մեծաքանակ ժառանգութիւն մը տեսն և վերադարձին կողոպտուեցին ու սպաննուեցին:

— Փարիզու բժշկական դատուն մէջ իգական տեսէ բժիշկ մը ևս աւելցած է, որ է օրիորդ Վիքթորին Պընուս:

Սոյն օրիորդը իւր արհեստը խոտաւում և և ապագային մէջ մեծահայտեց բժշկական միջոց կը խոտաւայ: Օրիորդ Վիքթորին Պընուս իւր արհեստը փարիզու մէջ ի գործ պիտի դնէ:

— Փարիզու բժիշկներէն մօքթ. Պիւրք քօլէրայէ չը բանուելու համար տեսն մը պնդեալ գօտի մը հնարեց է «հակաքօլէրական գօտի» անուամբ որ արդէն կը ծախուի փարիզու մէջ:

— Թրիէ-Վընիզ ապահովագրական ընկերութեան քարտուղար Պ. Մարգո-Պէս 2500 ֆրանքի նուիր մը խոտաւած է այն մարդուն որ կենաց ապահովութիւնը մարդկային ազգի ամենէն համեստ դատուց դիւրամատչելի ընելու միջոցներուն վրայ տեղեկագիր մը պատրաստէ:

Պ. Պէսոյի այն առաջարկութեանը վերայ յանձնախումբ մը կազմուած է, որ այն նիւթը մրցումի դրած է. այն մրցման մասնակցողները կրնան մինչև 1883 տարւոյ վերջին իրենց իշխառակագրերն ուղղել. այս թուականէն անդին չպիտի ընդունուին և դադարեցնեն, իտալերէն, անգղիերէն կամ գերմաներէն լեզուաւ գրուած ըլլալու են:

— Գաղղիոյ Պօքէր քաղքին բնակիչներէն Պ. Վինեը մեծած պահուն բոլոր հարստութիւնը՝ 160,000 ֆրանք, իւր քաղքին վարժարաններուն թողել է:

— Գաղղիոյ հանրապետութեան նախագահ Պ. Կրէվի օգոստոս 6ին (ըստ ատինացւոց) իւր Մօն-Սու-Վօտիէի ամառանոցը գացեր է ուր կը յաւատարմութե մինչև սեպտ. 15 մնայ:

— Ս. ֆեթրապուրկէն կը հեռագրեն թէ հրէից խնդիրն ուսումնասիրելու պաշտօն ունեցող յանձնախումբն որոշել է որ այսուհետեւ հրէայ գործատեարք քորիտանեայ գործաւորներ չը կ'որենան աշխատանքի:

— Օգոստ. 12 թուականու Պէրս-
թէն հասած Հովոսի հեռագիրը մը կը-
ռէ թէ Երն քաղքին գործաթիւնային մէջ
քօլէրայի նոր գէպք մը տեղի ունեցեր
է :

— Պէրսթի բարձրագոյն առողջապահիկ
շղթայ մը քաջաւու Երշաւում արդէն ի գործ
գրուեր էր :

Հիւանանու լեռան շարջին ալ զինու-
րական շղթայի տակ առնուած է և լեռն
երթալու համար Երշաւում լեռնային վրայ
հաստատուած գործաթիւնային մէջ 15 օր
սպասել հարկ պիտի ըլլայ : հասարակա-
թիւնը Երկիրդի մէջ է և Երշաւում : շար-
շաւը Երն իրեն կապուելու :

Պէրսթի և Դամասկոսի միջև կառքե-
րու երթևեկութիւնը դադարեցաւ , ո-
րով Պէրսթի մէջ նոյն օրն իսկ հացին
գինը կրկնապատկեցաւ , ուրիշ աւտոստ-
ներու գինն ալ պիտի բարձրանայ , մա-
նուանք մսի՛ն , որ ամեն օր ներթերէն
բերել կը տրուի :

Պէրսթին մէջ կաշխատին դէս օրն
շղթայներուն բարձրանը համար օր մեծ
աղէտներ պիտի պատճառէ քաղքին :

— Դաշոմէնի գործաթիւնային քննիչ
Մէյսուհ պէյի քննութեանց աւաջին
արդիւնքը տաւելած է թէ օրն գործա-
թիւնային մէջ տեղի ունեցած կործնեցեալ
անկարգութիւնը աւելի անձնական խըն-
դիրներ են քան թէ հասարակաց շահուն
վտանգող խնդիրներ :

— Երկրայտէն վերջին թղթատարով
հասած լուրերը խիստ ցաւալի են :

Առողջապահիկ իշխանութիւնը օրոշեր
են օր դիակներու լուացումը մասնաւոր
տեղեր և մասնաւոր գործակալներու հըս-
կողութեան տակ կատարուին , բայց մահ-
մէտականք չեն թողուր օր դիակները լը-
ւացուելէ առաջ դուրս հանուին և այս-
պէսով օրն օրոշումն անգործագրելի կը
մնայ :

Ասոր վրայ առողջապահիկ իշխանու-
թիւնը օրոշեր են դիակներուն լուացումը
ջուրը տակաւններով ժողովել ու քաղքէն
դուրս փոխադրելով խորանկ ծակերու
մէջ պարպել և ծակերը մաւրելէ վերջ հա-
ղով ծածկել : այն տակաւններն ալ պիտի
մաքրուին , այս տակներն ուր քօլէրայի
գէպք կը պատահի , հետեւեալ կերպով
կը մաքրուին : Արաք մը ահապարանօք
տեղեկներու մէջ կրակ կը պարտցնէ ,
այս կրակին վրայ ծծումբ գրուած է ,
ապա ափ մը քօլէրու տը շօ կը թափէ . և
կառնէ կը քալէ :

Թաղումներն ալ նոյն կերպով կը կա-
տարուին , փոսերը մէկ մէթրէ աւելի խո-
րութիւն չունին և տնոնց մէջ դիակներ
կը դիգ լին օրաց վրայ հող չը լեցուիր ,
այս փոսերէն մէկ քանին մինչև 16 դիակ
կը պարուակեն , ուրիշներ ալ քանի մը
օր վերջ նորէն բացուելով նոր դիակներ
կը լեցուին :

Հիւանդանոցներուն մէջ ոչ օրահները,
ոչ անկողինները մաքուր են , ընդհակա-
ռակն գորշելի հօտեր կը տարածեն , հի-
ւանդներ , օրանք ամեն ժամ ապուրի կամ
կաթի պէտք ունին , անօթութենէ կը
մեռնին , հիւանդապահները կըսեն թէ

առտու իրիկուն ազար կօտան , բայց
առտունին ջրով օփած բրինձ է միայն ,
որ հին հիւանդաւանքն կը բերուի , ինչու
որնորին մէջ խոհանոց չըլլայ , նոր հիւան-
դանոցին մէջ տեղերու մասին ևս զգալի
պակասութիւն կայ :

— Գահիրէէն Յիկարօյի հետեւեալը կը
գրեն :

« Կառավարութեան անօգութիւնը
անդամանելի է . դիակները փողօցնե-
րուն մէջ կը թողուին մինչև օր սալ մը
լեցնելու չափ ըլլան . մէկը քօլէրայէն ըր-
նուելուն պէս կտրուեն օր այդ օրին
մէջ մտնէ և մեռելով ու կենդանիք ի
միասին Գորա-է-Նի-հի հիւանդանոցը կը
փոխադրուին ,

« Մէկ քանի թաղերու անմաքրութիւնը
կտրելի չէ նկարագրել . նեղ փողօցներ ,
իւրաքանչիւր տան առաջ աղտոնութիւն .
նեղ , և այս պակասութեանց վաւարան-
ներու մէջտեղ պատառաւուն զգեստով
սովալուկ ժողովուրդ մը օր ներսեալ
պտուղներով կը սնանի :

« Եղած ամեն ջանքերը հազար ու մէկ
նախապաշարմանց կը բաղին , դադար-
ներուն վրայ ձգուած ծածկոցները այ-
րել կարելի չէ :

« Տնտեսաբար ողջպահիկ միջոցներն ի
գործ դնելու չեն հաւանիր . արարներն
իրենց խրճիթներէն այսօր դուրս կը հան-
ուին , հետեւեալ օրը նորէն կը վերադա-
նան . ուստի Պալատի մէջ շատ մը խըր-
ճիթներ այրեցան , հրդեհը երեք օր տե-
ւեց . սոսիկանութեան պաշտօնեայն
յայտարարեց թէ՛ ինք անկարող էր բը-
ժիշկներուն ցցուցած առողջապահիկ մի-
ջոցներն ի գործ դնել տալու :

— Անդղիայ թագուհւոյն կողմէն զըր-
կուած Թոք . Հընթըր հինգշաբթի առա-
ւօտ Գահիրէ հասեր է :

Տօքթ . Հընթըր նախարարաց արտասո-
վար ժողովոյն մէջ իւր անօթիկան քըն-
նութեանց արդիւնքը յայտնեց է , այն է
թէ քօլէրան նոյն իսկ Երկրայտէն մէջ
ժողովաւ առած է և երկար ժամանակ-
եայ անմաքրութեան մը և ողջպահիկ մի-
ջոցներու չգոյութեան հետեւեալ է :

Տօքթօրը շարաշաւը ախտին աւաջին
առնելու համար իբր միակ միջոց առա-
ջարկեց է բազմամարդ թաղերը պար-
պել ու զանօք մաքրել , նաև այրել այն
թաղերը զորո մաքրել կարելի չէ :

Նախարարաց խորհուրդը օրն առա-
ջարկութիւններն ընդունեց և Գահիրէի
8 կամ 9 զանազան թաղերու մէջ հըր-
դեհներ յարուց : Այս հրդեհներու
թիւն քընտ օրէ կաւելնայ , Հրդեհնե-
րը միշտ վաւ կը մնան և յաճախ անոնց
մէջ ծծումբ և կուպր կը նետուի . շատ
անձեր օրինակ առնելով , աստ անդ կը-
րակ կը վառեն . բժիշկներն համակար-
ծիք են այս ողջպահիկ միջոցներուն :

— Ռիւքի Գահիրէի թերթը կըսէ
թէ օգոստոս 2ին Մոսկուի մէջ տարա-
կան քօլէրայի երկու դէպք պատահե-
ր է :

Սոյն թերթը կը յաւելու թէ Երկու
հիւանդները հիւանդանոց փոխադրուել
են . բայց չը գիտէ թէ մեռած են թէ
ոչ :

— Ոստիկանութեան տեսչութեան
և գաւառաց ընդհ . կառավարիչներու
ուղղեալ կայսերական հրովարտել մը
կը հրամայէ որ այսուհետեւ գլխաւոր ա-
ւաղակներու լուսանկարը քաջաւի և ու-
ստիկանութեան ամեն մէկ պահակի մէկ
մէկ օրինակ զրկուի . շաբաթ օր սոսի-
կանութեան պաշտօնեայ Պաղլը փաշայի
ներկայութեան կեդրոնական բանաթի 195ի
չափ գլխաւոր շարագործներուն լուսանը-
կարը քաջաւեցաւ :

— Վօլոգի օսմ . հիւպատոս Էմին պէյ ,
որ Պայրամի տնին աւթիւ Պօլիս եկած
էր , իւր պաշտօնատեղին վերադարձաւ :

— Պէրլինէն հասած լուրեր կիմացնեն
թէ Պալլարիայ Աղէքսանդր իշխանը Գա-
րաթաղի իշխանին կրտսեր դուստր , Սի-
րիցա իշխանուհւոյն հետ պիտի ամուս-
նանայ :

— Լօնտոնի Պարսկական դեսպան
Մելքոն խան և Կ Պօլոյ Պարսկական
դեսպան Մօնօն խան անցեալ երկուշաբ-
թի Փարիզ հասեր են :

— Բերայի սօսիկանութեան վերանե-
սուլ Պահրի փաշա Պարտի Պօսթօրի աը-
նօրէնին դէմ դատ բացած է այն յօդ-
ուածին համար , ուրկից քաղուածները
բաժ էինք մեր շաբաթ աւուր թուով :

— Շարթըր դուքը օգոստ 3 ին Ս .
Փէթէրպօլի հասեր է , ուր մէկ քանի
օր պիտի մնայ . դուքան անկից Սթօքհօլմ
պիտի անցնի :

— Այս առիթ մայրաքաղաքի բժշկա-
կան վարժարանէն վկայական ստացող
աշակերտք երկու տարի Հայաստան փաշայի
հիւանդանոցը պիտի ծառայեն :

— Յաւաքիչ շաբաթ օր Աւստրիայ
կայսեր անուան տնտեսութեան աւ-
թիւ Պէյլիքտէրի դեսպանատան մէջ
երեկոյթ մը պիտի արուի . այս երեկոյ-
թին դեսպանին մոտերիմները և Աւստրի-
կան պատուանշան կրող անձերը միայն
պիտի հրաւիրուին :

— Կայսերական հրամանաւ Միլքիէ
վարժարանէ վկայական ընդունող աշ-
ակերտներէն 15 աշակերտ Գորմանիայ հա-
մալարանները պիտի զրկուին :

— Օգոստոս 12ի քօլէրայի ցանկը .
Գահիրէ 37
Աղէքսանդրիա 32
Չանազան տեղեր 922
Ընդամենը 991

— Գ Բերու երկրաշարժը Սիւնիկ
մեկնեցաւ օսմանեան և աւստրիական
երկաթուղեաց միացման տեղերը քննե-
լու համար :

— Կայսերական զօրաբաժնի հրամա-
նատար Ռէուֆ փաշա Վիէննա հասնելով
կրան Օթէլ իջըր և անկէ վիսպատենի
ջուրըր գացեր է :

— Էնտէրաւտան Պէլի կը գրէ թէ
Բ . Դուքը նոր շրջաբերականաւ մը տե-
րութիւնները պիտի հրաւիրէ որ Օսմանեան
ընդհանուր պարտքէն փօքր տէրութեանց
ինկած բաժինը ընդ փոխ օրոշեն :

— Իսկիայի երկրաշարժէն քիստեւեց
նպատակաւ համար Ս . Պապին պատուի-
րակ Մօնթինեօր Ռօթէլլի հանգանակա-
թեան տար մը բացեր է :

— Աւստրիայի դեսպանը իւր տէրութեան արտաքին գործոց պաշտօնէին տեղեկագիր մը ղրկել է Օ.մ. Գանձուն նկատմամբ, և կարծիք յայտնել է թէ՛ Օ.մ. Գանձը կամաց կամաց կը բարձրանայ ։

— Վազգէթ ոչ քրիստոնէից դպրոցական ծրագիրներուն և գրական հրատարակութեանց վրայ կը խօսի այսօր դարձեալ և կը պահանջէ որ կրթութեան պաշտօնատան մէջ մասնաժողով մը կազմուի վերոյիշեալ երկու խնդիրները որոշելու համար ։ Վարորդի տէ՛ք. մահմէտականութեան դէմ 130 ի չափ վնասակար գիրքեր գրուելու է նորէն Ղալիթիայ յայն գրավաճառի մը խանութէն . այս գէպը աւելի տուելու է Վազգէթի վերոյիշեալ գանգատը և պահանջումն ընելու ։

— Կիւրակէ գիշեր Գերմանիոյ դեսպանատան շոգենաւին նաւապետին կողմանէ փառաւոր երեկոյթ մը տրուեցաւ Գերմանիոյ, Աւստրիոյ, Ռուսիոյ, Իտալիոյ, Անգղիոյ, Գաղղիոյ և Յունաստանի դեսպանաց և դեսպանակիցաց . կէս գիշերէն մինչև 2 ժամ վերջը հրաւիրեալը պարեցին . շոգենաւը չքեղ կերպով լուսավառեալ էր ։

— Վազգէթի նաւարշաւի հանգիսին բարձր հովանաւորութիւնը վճի. Սուլթանը յանձն առել է ։ Այս տարի արտաքին կարգի չքեղութեամբ պիտի կատարուի յիշեալ հանգէտը ։

— Անցեալ հինգշաբթի Սէլանիկի շուկային մէջ տեղի ունեցած հրդեհէն 50,000 անգղ. օսկոյ վնաս եղեր է , որոյ միայն 5,000 օսկին տնդդիւական ընկերութեան հաշուապետալ է եղեր . 70 տուն և խանութ հրոյ ճարակ եղեր են . կուսակալ Ղալիթի միջան հրդեհին օկիդրէն մինչև վերջը ներկայ գտնուելու և շատ աշխատել է ։

— Սէլանիկի կուսակալը կը հաւագրէ թէ՛ Գերմանիոյ Նիքոլիի մարդիկներէն վեց ուսուցիչ Պալքանեան անտաւաց մէջ կայանեալ զօրքէն ջարդուելու են ։

— Կիւրակէ օր Յուն կալուածատէր մը Պէօյիւքտէրէի յայն միթարէն տան մը իմուխապէրը խնդրելով և չկարենալով ստանալ , բարկացել և տարճանակը քաշելով՝ երկու տեղէն միթարը չարաչար վիրաւորել է . յետոյ ինքն ալ յուսահատելով ինքզինքն սպաններ է . միթարին վէրքը մահաբեր չերևի ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Բերկրութեամբ իմացանք օր Ռեթեան է՛ք. Պէրպէրեան բնիկ Ենիթարուցի Զարուհի Փանոսեան անուն օրիորդին հետ նշանուել է ։

Այս աւթիւ մեր խնդակցութիւնն յայտնելով Պէրպէրեան է՛ք ի՛ մեր աղնիւ բարեկամին , երջանիկ օրեր կը մաղթեմք ։

Պէրպէրեան եկեղեցւոյ քահանայներէն Տ. Յարութիւն անուն քահանան օր կիրակի առաւօտ Ս. պատարագ մատուցանելու պատրաստուած էր , շարաթ իրիկուն եկեղեցին խնդրեալով հրդեհ է ։ Բժիշկները այս անպակկալ մահուան վրայ կարծիք յայտնած չեն դեռ ։

Կթողիկոսական լիազօր Յանձնաժողովը յաւաքիկայ հինգշաբթի օր իւր վերջին նիստը պիտի ընէ ի Ղալիթիայ Ս. Պատրիարք Հօր նախագահութեամբ ։

Վանօրէից խորհուրդն այսօր , իսկ Կրօնական և Գաղաքական Ժողովները վաղը Պատրիարքարան նիստ ընելու հրաւիրուած են ։

ԵՐՐՈՊԱԿԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆ

Սոյն նորահաստատ գրատան մէջ կը գտնուին Ֆրանսերէն գրական , գիտական , դասական գրեանք , աշխարհացոյց տախտակներ , նորատիպ տախտակներ եւ պարգեւի համար յատկապէս բերուած ընտիր կազմով գրքեր ։

Գրատունն ու դակի յարաբերութիւն ունի Եւրոպիոյ բոլոր մեծ գրավաճառաց հետ , եւ կընդունի թղթական , իրաւաբանական , դասական գրեանք ինչպէս նաեւ թղթական , բնագիտական(եւ ընթերցան գործիքներու յանձնարարութիւնը ։

Գրատուններէն եկած ամեն յանձնարարութիւնը կը կատարուի փութով եւ խնամով ։ Գրատան հասցէն է Ա. Պիպերեան , Յակոբեան խան , թիւ 14 , Չաքմաքըճլար Կ. Պօլս ։

Այս վերջիններէն մին , Անախ տը Սէպօն դերակամ օր՝ քննիչ դատաւորին վարժարանի ընկերն ու ամբասան մը համար անօր հիւր եկած ըլլալով , անգործ Բարիզցիի մը հետաքրքրութեամբ այս խնդրոյն խելք տուել էր ։

Արդէն՝ անձանթը բանտին մէջ տեսնելու դացած էր և ունկնդրութեան սրահն ալ առաջին կարգը տեղ ընդնեց ։

Ամբաստանեալը նաւակին մէջ կրած թեթեւ հագուստով առեալ չեւալ , բանախ զգեստներ , այսինքն հաստը կառէ բանկոնտկ ու տափառ մը տուել էին իրեն ։

Աւելի երկայնահասակ քան միջահասակ մարդ մ'էր . քստաօտն հինգէ իրօտն տարեկան ըլլալու էր . չկարելած մազերն ու մօրուսը շատ ու մնացել էին , դիմաց գծերը , թէև ոչ այնչափ կանոնաւոր , անհաճօյ չէին և թուի աչքերը քաղցր ու ուշիմ յայտարարութիւն մ'ունէին ։

Արեգակը անօր մօրթին մաւրի գոյն մը տուել էր՝ օւրկից կը հասկցուէր թէ բաց օդի մէջ արհեստ մ'ունէր , զոր օրինակ օրօրդութիւն կամ նաւաւարութիւն ։

Չեւաքըրը թէև գործաւորի ձեւքեր չէին , աշխատել էին ։

Լեզուն կոկիկ էր և բնաւ չեղտ չունէր ։

Ներկայ հանգիսականք՝ ողբերգական տեսարան մը տեսնել կը յուստին , յայտնին ի գերեւ ելաւ ։

Ամբաստանեալը լախ , մաւն , անձայն մնաց ։

Ի դուր հարցում հարցման վրայ օւղղեցին , բերնէն խօսք տանելու համար հնարքներ բանեցուցին , յամա-

Մարդն՝ առանց դիմադրութեան ու բռն մը հնչելու , անսնց հեռեցաւ , բանա հասած ժամանակ միայն՝ « անօթի եմ » ըսելու համար բերանը բացաւ ։

Ռոնիկի հաց մը տուին , զոր քանի մը վայրկեանէն լափեց ու հաշտարար դատաւորը կանչեցին , օր նոյնպէս պատահեալ մը չը կրնալով տեսնել , զանի երկու ոտիկանով վիճակին գլխովալը խրկեց՝ իբր դատարկագորտութեան համար ամբաստանեալ ։

Ծովու դատարկագորտ մը ։

Հոն քննիչ գատաւորն ալ այս տարօրինակ կալանաւորը խօսեցնելու օւղեց , բայց թափած բոլոր խորամանկութիւնն ու ճարտարութիւնը՝ խիստ պարզ պաշտպանութեան մ'առաջ պարագայ ելան ։

Անձանթը չէր ստեր , կը լաւէր ։

Սոյն յամաւ լուսութեամբը՝ նորա դատարկագորտութեան հասարակ յանցանքն՝ օճրագործական մեծ խնդրոյ մը հանգամանքը կառնուր ։

Ինչ ըլլան , ինչ ըրածն , ուրկից գալն ըսել չուզող մէկն՝ երբ գիտէ թէ լուսութեամբն երկար առնն բանա կը մնայ , լաւիւ համար խիստ ծանր պատճառներ ունենալու է . բայց տալի , ծարաւն անցնելու համար՝ աւայի ծովեղբի մը վրայ գրկիմէ մերկ չգացուիր , առանց հագուստի , առանց պաշտի , առանց ջուրի՝ առանց թիի նաւակի մը մէջ չպտըտուիր ։

Գաղանիք մը կար հոս և շատ հաւանական էր օր այս գաղանիքն օճիր մը կը ծածկէր ։

Բայց ո՛րն էր այս գաղանիքը ։

Նախ՝ ու է նաւու մ'ապստամբեալ նաւատիրներու կողմանէ՝ ծովու մէջտեղ գործուած կատարած մը մաքի

Մեարիք Զեղարէթի միւսկէթի շէնքին տէն
Երեւոյի վէ ՄԻՔԱՅԷԼ ԱՇՃԵԱՆ ԷՖԵՆՏ ԼԵՐԻՆ
Սոյ Եւ Զիւսկէթի յիւ
մէյաւնը ինթիշարէ չըգան
ՅԲԱՆՍԸՋԱՏԱՆ ԹԻՐԲՃԵՅԷ

ՂՈՒՆՆԷԹ—ԻՒԼ—ԼՈՒՂԱԹ
Նամ լուզաթ քիթապընն թապի ու նաւերի
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊԱՆՏԱՏԼԵԱՆ

28 ինճի ճիւղի Զեղարէթի ԶԵՂԱՐԷԹԻ
ԷՄԵՐԸ ԶԵՂԱՐԷԹԻ ԹԵՔԱՐԷԹԻ 40-45 ճիւղ
Թախմին օրունմուշ իսէ տէ, Զալի պուլուն
տուղու լուզաթըն մանէալարըն վէ միսալիքին
քէարէթին տէն պու թախմինն եանըն վէ իշ-
պու ԷՄԵՐԻՆ 60 ճիւղէ եանի 120 Փորմանա
պալիղ օրունաղը անալարընտան, ապօնէ
պէտէլի տախի պէր վէճըն աթի թէպալի օ-
լունմուշ տըր:

Տէրաատէթ իշին ՄՃ. 20 ղրուշտան 75
Վիլախաթ իշին 100
Պէճէր ճիւղին Փիլաթը 2

Ապօնէ եաղըմազ իսթէլէնէր Տէրաատ-
տէթտէ 2ադմազըլարտա Յակոբեան Կանըն-
տա Ն. 13 Արամեան մաթապատընա միւրա-
նաթ իթմէլի տըրէր:

ՊԱՏԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԼՆԹԵՐՑԱՐԱՆ

Ի ՊԵՏ ՂՊՐՈՑԱՆ

Երկրորդ ապագրու թիւն

Կ. ՊՈԼԻՍ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԵԱՆ

1883

Սոյն Ընթերցարանը պատուական դաս-
գիրք մ'է աղայաց համար եւ ըստ ամենայն
օգտակար. առաջին տալաղրութիւնը քիչ ա-
տենի մէջ օպատած ըլլալով, երկրորդ անգամ
Կրատարակեցաւ Արամեան տպարանէն:

Կը ծախուի գրաւանառաց քով 100 փոյ:

ԴԵՂԱՐԱՆ ՏԷ ԱԼԼԱԶԿԵՐՏԵԱՆ

ԵՆԵՐ ՃԱՄԻ ԲՈՍԹԱՆԱՆԷԻ ԴԻՄԱՆ

ԹԻՒ 12

**ՁԿԱՆ ԻՒՂԻ
ՏԷՓՈ**

**ՁԿԱՆ ԻՒՂԻ
ՏԷՓՈ**

Այս անգամ Եւրոպայի
Գործարաններէն ամենէն
ընտիր եւ թարմ դեղեր յա-
ճախորդաց կը ծախուին ա-
ժան գնով: Նոյնպէս դե-
ղարանէն մեծ խնամով
պատրաստուած Պիլիքսիր
տը Բէթսին անուն օգտա-
ւէտ դեղը կը գտնուի: Այս
դեղը թէ ստամոքսի հի-
ւանդութեան կամ դժուա-
րամարտութեան, եւ թէ յղի
կանանց օրտ խանութեան
եւ այլն տկարութեանց հա-
մար յոյժ դորաւոր եւ կազ-
դուրիչ բաղադրութիւն մ'է
որուն գործածութեան կեր-
պը դեղարանէն կը տրուի:
Նաեւ ամեն տեսակ օգտա-
ւէտ հանքային թարմ ջու-
րեր ալ բերել տուած ենք:
Մասնաւարապէս Նոր-
վէկիոյ ձկան իւղի ամենէն
ընտիր տեսակէն, թէ օխտ-
յով եւ թէ չիւրացվ խիստ
աժան գնով կը ծախուին:
Դեղարանին մէջ ՏՊԵ-
թէօր Այվազեան էֆ. ա.
մեն օր ժամը 7էն մինչեւ
10 գտնուելով, իրեն դի-
մող հիւանդները, նաեւ տը-
ղայաց հիւանդութիւնները
պիտի դարմանէ: Նոյնպէս Այվազեան էֆ.
մի միայն ուրբաթ օրերը ժամը 7էն մինչեւ
10 իրեն դիմող հիւանդները ձրի պիտի
դարմանէ, եւ նոյն օրը դեղարանէն խիստ
կարօտեալ աղքատաց դեղերը ձրի պիտի
տրուին:

ՂԱԼԱԲՈՑ ԳՐԱՄԱՆ

Օմ. Գոն. Գոյ. Երեկ իրիկուն	11-29
» » Բաց. այս առաւոյտ	-
ԸՆԹԱՑԲ ԱՐԺԷՊԼՈՑ	
Բաւէլի երկաթուղի Փրանք	52-
Թրամվայ Օմ. 1 իր.	3-50
Թղթադրամ » »	1050

ԸՆԹԱՑԲ ԴՐԱՄՈՑ

(Օմ. ոսկին 100 դոնրուզէն)

Անգղիկն. ոսկի	110-
Գաղղիական »	87-22
Բօլ	90-
Քրիմից »	51-25
Գարպօն թուղթ	9-25
Գարպօն արծա.	90-
Մէճիտիէ	108-5
Վեցնոց.	104-
Հինգնոց.	103-20
Մէթալիք	101-

ԲԱՑԱՏՐՈՒԹԻՒՆ

ԿՐՈՆԱԿԱՆ ԳԻՏԵԼԵԱՆ

Կը բաղկանայ 120 երեսէ եւ 21 գլուխնե-
րէ. հեղինակն է Պետրոս Մ. Վարդապետ Կալ-
հօկեցի նախկին առաջնորդ Սղեբգու. Կեդրո-
նատեղին է Արամեան տպարան ի Յակոբեան
խան թիւ 13. նաեւ կը գտնուին գրաւանա-
ռաց խանութներն ի գին 5 դանկան:

ԲԵՐՈՒԹԵՐ ՔՕԼԱՆՃԵԱՆ

Գալաթիա Գարաքէօյ ճատտեօնտէ թը-
րոմզայ օթաթիօնու քարչըսընտա 12 նուէրօ-
լու. բէրօւքէր տիւքեանը միւսկէթի տէն թէ-
քիլ օրունուպ, տիւքեանընա դաղալէթ իտէն
միւսկէթի տէն թէքիլ օրունուպ, մէքիլէն իտէն
կիւնի իւան իտէր. պուլուն իլէ պէրապէր ա.
պօնէ օլմաք արդուսիտէ պուլունանդարը տա-
խի 4 հիլէն. Փիլաթիէ ապօնէ իտէր:

ՏԷՐ-ՄԱՐԱԳԻՐ

Մ. Յ. ՄԱՐԱԳԻՐ

Երգալիքալա խան թիւ 14

Կը ներկայանար, բայց այդ պարագային սոյն դժբախտն՝
այս յուսի նաւակին մէջ ինչպէս մնացած էր:

Խնդրոյն մէկ պարագան աւելի ևս մուծ էր:

Աղբւլը ծովէն չէր տեսնուեր և զանի գտնելու հա-
մար ծովիցը յաճախած ըլլալ պէտք էր:

Ուրեմն մարդի մաւաղաց ալդ կողմն եկած էր եւ
սակայն և ոչ մէկէ կը ճանչցուէր:

Ոչ ձեր էր, ոչ երիտաւորդ, ոչ գեղեցիկ, ոչ տը-
գեղ, ոչ գէր, ոչ նիհար:

Վայելուչ մէկը չէր, այսու հանգերն ոչ չինական էր
ոչ ալ նաւօրդ:

Ի մի բան ինչ չըլլալով և կը հասկցուէր, ինչ ըլլա-
լը բնաւ չէր հասկցուեր:

Դատաւորը՝ սոյն կենդանի հանելուկին առաջ, խել-
քը բոլորովին կ'օրսնցուց:

Դեռ նորատի ու եւանդուն մագիտարան մ'էր անի,
ձեռքն օւնէր այն բաղաթիւ ու հզօր միջոցներն. Եւ
րոնցմով ոճրագործական դատախազանքը գինուած է
և զանոնք ամենն ալ ի գործ դնել օրոշեց, եթէ հարկ
ըլլալ:

Նախ մտածելով որ՝ թերեւ պարզապէս թիարանէ
փախած մէկն էր, Թուլունէն բանտի գործակալներ բե-
րել տուաւ:

Այս գործակալները յաջարարեցին իւր անձանթը
թիարարտ չէր:

Մարդուն նկարագիրը՝ Փաւստայի և Իսախան բա-
լոր դատարաններուն խրկելով՝ հարցուց թէ իրենց իշ-
խանութեան ներքեւ գտնուած մէկ փախաւականին նը-
կարագրին չէ՞ր նմանէր. ամենէն ալ ժխտական պատաս-
խանէր ընդունեց:

Մօտակայ ծովեզերաց բոլոր նաւահանգիստներուն
գիր գրելով հարցուց օր տեղէ մը նաւակ մը չէ՞ր գող-
ցըւած:

Հասած տեղեկութիւններէն և ոչ մին կալանաւորին
նաւակին յարմարեցաւ:

Դատաւորն՝ այն թշուառականներն աշխատեցուց օր
բանտի արկիւտով օ ոչխար ո կը կուլուին, այսինքն խեղճ
մարդը լրտեսելու և խօսեցնելու պաշտօնով երկու տե-
նեկի ընկերներ տուաւ անոր:

Պերճախօսութիւններն վրայ գնաց:

Ընկերներն՝ օր անտարբեր նիւթերու վրայ օրտանց կը
խօսակցէր, երբ իր արկածներուն փոքրիկ ակնարկու-
թիւն մը տեսնէր՝ մաւջ կը դառնար:

Ճարերներն հասած՝ վերջին միջոց մ'ալ փորձեցին.
այն փախաւական չարագործներուն անուանց տեղեկա-
ցէր էին, բոնց նկարագիրն՝ անձանթին կը նմանէր և
այդ անուններէն մին առաւով դիշերը, յանկարծ զանի քը-
նէն կարթնցնէին:

Կը յուսային որ եթէ դիպուածով անունը տալին՝
առաջին շարժումովն ինքզինքը մատնէր:

Այս խաղէն ալ չը բանուեցաւ:

Արդ կարելի չէր խնդրին՝ միանելով նոյն կացու-
թեան մէջ ձգել ու անձանթին ալ, մինչև որ խօսիլ աւ-
զէր, նախաբանը պահէր:

Ուստի իբր դատարկապօրա՝ պատժական դատա-
րանին առաջ հանեցին զանի:

Պատիկ քաղցին բոլոր բնակիչներն ու մինչ իսկ ա-
շունը Բազմաւն անցնելու եկող մէկ քանի օտարական-
ներն՝ այս դատին օւնկնդրութեան դալ փախաւացի
էր: